

Sygn. akt III KK 519/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński (sprawozdawca)
SSN Andrzej Siuchniński

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jacka Radoniewicza
w sprawie S. J. G.

oskarżonego z art. 207 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 21 marca 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 22 września 2017 r., sygn. akt II Ka [...],

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w M.

z dnia 20 marca 2017 r., sygn. akt II K [...],

**uchyla zaskarżony w części dotyczącej orzeczenia o
warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności
i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi Okręgowemu w S.
do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 20 marca 2017 r., sygn. akt II K [...] oskarżony S. G. został uznany za winnego tego, że: 1) w okresie od stycznia 2010 r. do stycznia 2014 r. w M. znęcał się psychicznie i fizycznie nad swoją żoną E. G. w ten sposób, iż będąc pod wpływem alkoholu zarówno w dzień, jak i w nocy, wszczynał awantury domowe, podczas których wyzywał żonę słowami wulgarnymi i obelżywymi, groził pozbawieniem życia, niszczył meble i sprzęty gospodarstwa domowego, jednocześnie wobec pokrzywdzonej stosował przemoc fizyczną w postaci szarpania za ubranie, odpychania, ściskania i przytrzymywania za ręce, tj. przestępstwa określonego w art. 207 § 1 k.k. i za to skazany został na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności, 2) w okresie od lutego 2014 r. do dnia 23 czerwca 2014 r. w M., działając w krótkich okresach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, podczas rozmów, jak również za pomocą wiadomości SMS, groził E. G. pozbawieniem życia i pobiciem, które to groźby wzbudzały w pokrzywdzonej uzasadnione obawy, że zostaną spełnione, tj. przestępstwa określonego w art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to skazany został na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, 3) w dniu 23 czerwca 2014 r. w M. dokonał uszkodzenia ciała E. G. w ten sposób, że uderzył ją ręką w głowę i kopnął nogą-kolanem w dolną część brzucha, powodując u niej powierzchowne urazy obejmujące te okolice ciała, skutkujące rozstrojem zdrowia na czas krótszy niż 7 dni, tj. przestępstwa określonego w art. 157§2 k.k. za co skazany został na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności. Jako karę łączną, na podstawie art. 85 § 1,2,3 k.k., art. 86 § 1 k.k., orzeczono rok pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby roku, zobowiązując oskarżonego do informowania sądu pisemnie o przebiegu okresu próby, w odstępach półrocznych.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd pierwszej instancji wskazał, że przy skazaniu oskarżonego, posiłkując się normą art. 4 § 1 k.k., uwzględnił względniejsze dla niego przepisy Kodeksu karnego obowiązujące od dnia 1 lipca 2015 r. w zakresie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności, gdyż umożliwiają one orzeczenie krótszego, a to rocznego okresu próby, co z kolei implikuje szybsze zatarcie skazania.

Od tego wyroku apelację wnieśli prokurator i obrońca oskarżonego.

Prokurator w apelacji, skarżąc wyrok w części orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego, zarzucił wyrokowi obrazę prawa karnego materialnego, a to art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 70 § 2 k.k. polegającą na niesłusznym zastosowaniu tych przepisów przy wymiarze kary i oparciu orzeczenia na przepisach obecnie obowiązujących, co doprowadziło do oznaczenia okresu próby, na jaki zawieszono orzeczoną wobec oskarżonego karę pozbawienia wolności na rok, podczas gdy okoliczności sprawy nakazywały zastosowanie przepisów obowiązujących w dacie czynu jako względniejszych dla oskarżonego, z uwagi na brak nakazu orzekania dozoru kuratora i brak nakazu orzekania obowiązku wskazanego w art. 72 § 1 k.k. W konkluzji wniósł o zmianę wyroku przez zastosowanie w podstawie skazania art. 4§1 k.k. i wymierzenie oskarżonemu kary łącznej roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 2 lat.

Obrońca oskarżonego w apelacji zarzucił obrazę przepisów prawa procesowego, a to art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k. oraz art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. przez nie uwzględnienie przy ferowaniu wyroku wszystkich ujawnionych okoliczności mających wpływ na treść wyroku, oparcie ustaleń faktycznych na dowolnej, a nie swobodnej ocenie dowodów, niedostateczne uwzględnienie faktów korzystnych dla oskarżonego, nie wskazanie w sposób należyty powodów pominięcia dowodów przemawiających przeciwko sprawstwu oskarżonego, co doprowadziło do niesłusznego skazania z art. 207 § 1 k.k. Nadto zarzucił obrazę prawa materialnego art. 207 § 1 k.k. przez przyjęcie, że występki przypisane w wyroku stanowią trzy odrębne czyny w sytuacji, gdy okoliczność, że E. G. jest osobą najbliższą dla oskarżonego oraz ustalony i przyjęty czas popełnienia przypisanych czynów, nakazywały uznać te zachowania za jeden czyn. W końcu skarżący zarzucił wyrokowi rażącą surowość, a tym samym niewspółmierność orzeczonych kar jednostkowych i kary łącznej, w sytuacji gdy należyte uwzględnienie celów wychowawczych kary, stopnia winy i społecznej szkodliwości czynów, jak też uwzględnienie dyrektyw wymiaru kary, uzasadniało wymierzenie jedynie kary grzywny, jednostkowej jak i łącznej.

We wnioskach skarżący wniósł o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia czynu z art. 207§1 k.k., ewentualnie o zmianę wyroku przez przyjęcie, że dopuścił się on jednego przestępstwa z art. 207 § 1 k.k. i orzeczenie za ten czyn kary

grzywny, ewentualnie orzeczenie za przypisane oskarżonemu czyny kar jednostkowych grzywny, a następnie kary łącznej grzywny.

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 22 września 2017 r., sygn. akt II Ka [...], uwzględniając apelację prokuratora, zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. przyjął: 1) za podstawę wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności art. 85 k.k. i art. 86 k.k., 2) za podstawę warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k., 3) za podstawę obowiązku oskarżonego informowania sądu o przebiegu okresu próby art. 72 § 1 pkt 1 k.k., a w pozostałym zakresie wyrok utrzymał w mocy.

W uzasadnieniu orzeczenia Sąd odwoławczy podniósł, że w tej sprawie przepisy dotyczące warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności sprzed nowelizacji są korzystniejsze dla oskarżonego, gdyż dopuszczały możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej do 2 lat, a okres próby wynosił od 2 do 5 lat. Nadto decyzji sądu pozostawiona była kwestia orzeczenia wobec oskarżonego obowiązków wskazanych w art. 72 § 1 k.k. oraz oddania oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora. Natomiast przepisy, które weszły w życie z dniem 1 lipca 2015 r. obligowały sąd, przy orzeczeniu kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, do orzeczenia również przynajmniej jednego z obowiązków wskazanych w art. 72 § 1 k.k., a nadto, jeśli sprawca, tak jak w tej sprawie, dopuścił się przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, okres próby został oznaczony od 2 do 5 lat i w tym czasie obowiązkowo należało poddać oskarżonego pod dozór kuratora. W końcu Sąd odwoławczy podniósł, że mimo uwzględnienia apelacji prokuratora, na skutek niezamierzonego błędu, nie określił prawidłowego okresu próby, który powinien być wyznaczony wobec oskarżonego.

Kasację od tego wyroku, w terminie określonym w art. 524 § 3 k.p.k., w części dotyczącej orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, na niekorzyść skazanego, wniósł Minister Sprawiedliwości - Prokurator Generalny. Wniesieniu kasacji w tym terminie nie sprzeciwiała się treść

art. 529 k.p.k. odczytana *a contrario*, gdyż, w tej sprawie nie doszło do zatarcia skazania.

W kasacji zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego materialnego, a to art. 70§1 pkt 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.), polegające na orzeczeniu środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na okres wynoszący rok, w sytuacji gdy przywołany przepis przewiduje możliwość warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności na okres próby od 2 do 5 lat.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przed przystąpieniem do oceny merytorycznej kasacji podnieść należało, mając na uwadze, że zawieszenie wykonania kary następuje na okres próby, który w tej sprawie ustalony został na okres roku i biegnie od uprawomocnienia się wyroku, a skazanie ulega zatarciu z upływem 6 miesięcy od zakończenia okresu próby, iż w dniu orzekania w przedmiocie kasacji nie nastąpiło zatarcie skazania, co umożliwiało jej rozpoznanie.

Przechodząc do merytorycznej oceny kasacji należało wskazać, że jest ona ze wszech miar zasadna.

Pomimo trafnej konstatacji Sądu odwoławczego o korzystniejszej dla oskarżonego treści przepisów dotyczących warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności obowiązujących przed nowelizacją, Sąd ten naruszył przepis art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu sprzed dnia 1 lipca 2015 r., nie podwyższając okresu próby do 2 lat, a pozostawiając go na poziomie określonym przez Sąd pierwszej instancji. Utrzymując zatem w mocy rozstrzygnięcie sądu pierwszej instancji ustanawiające roczny okres próby, na który zawieszone zostało wykonania orzeczonej wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności, Sąd odwoławczy rażąco naruszył wskazany przepis prawa karnego. Ta obraza miała istotny wpływ na treść wyroku, jeżeli zważy się, że w jej następstwie doszło do warunkowego zawieszenia wykonania kary na okres próby

poniżej dolnej granicy określonej w ustawie. Następstwem tego naruszenia była konieczność uchylenia wyroku Sądu odwoławczego, w zaskarżonej części i przekazania sprawy - w tym zakresie - do ponownego rozpoznania temu Sądowi w postępowaniu odwoławczym.

Ponownie rozpoznając sprawę, Sąd odwoławczy, rozważając zasadność apelacji prokuratora, uwzględni argumentację prawną przedstawioną przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów orzeczono jak na wstępie.

aw